

Яхно Т.П.

*доктор економічних наук,
професор кафедри міжнародних економічних відносин,
Львівський торговельно-економічний університет;
професор кафедри економіки та публічного управління,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6458-0153>*

Yakhno Tetiana

*Doctor of Economics,
Professor of the Department of International Economic Relations,
Lviv University of Trade and Economics;
Professor of the Department of Economics and Public Administration,
Ivan Franko National University of Lviv*

ЕКОНОМІЧНИЙ ВПЛИВ КОНФЛІКТУ НА РОЗВИТОК СУЧАСНОГО СВІТУ

Анотація. Мета дослідження – виявити та пояснити, як сучасні конфлікти (передусім російсько-українська війна, геополітична конкуренція США-Китай кризи в ключових логістичних вузлах) трансформують світову економіку через канали міжнародної торгівлі, інвестицій, ланцюгів постачання, енергетики, продовольчої безпеки та інституцій глобального врядування, а також окреслити можливі стратегії адаптації до умов гео економічної роздробленості. У результаті дослідження обґрунтовано, що сучасна трансформація світової економіки під впливом конфліктів має не тимчасовий, а структурний характер та формує нову модель глобальної взаємодії, у якій міркування безпеки дедалі частіше переважають над суто економічною логікою ефективності. Дослідження дозволило сформувану інтегровану стратегію адаптації світової економіки до умов хронічних конфліктів, що поєднує керовану ре-глобалізацію, розвиток мегарегіональних угод, «розумну» диверсифікацію ланцюгів постачання та прискорений перехід до низьковуглецевої економіки.

Ключові слова: міжнародна торгівля, війна, санкції, глобалізація, протекціонізм, ланцюги постачання, геополітика, безпека, енергетика, регіональна інтеграція, ре-глобалізація.

Вступ та постановка проблеми.

У 2020–2026 роках система міжнародних економічних відносин увійшла в етап глибокого дестабілізаційного зсуву. Пандемія COVID 19 порушила глобальні ланцюги постачання; повномасштабне вторгнення Росії в Україну з 2022 року спричинило енергетичну та продовольчу кризу; ескалація в Червоному морі у 2024-му призвела до зниження транзиту через Суецький канал на понад 75 % [1]. Торговельна війна між США і Китаєм, а також посилення протекціонізму з боку провідних економік (понад 18 тис. нових бар'єрів з 2020 р.) [2] демонструють, що навіть усталені економічні блоки дедалі частіше використовують торгівлю як геополітичний інструмент. Конфлікти різного масштабу від воєн до внутрішніх заворушень спричиняють величезні економічні втрати: у 2024 році витрати на насильство сягнули 19,97 трлн доларів США, або 11,6 % світового ВВП [3]. Паралельно світ зазнає роздробленості: руйнуються ланцюги постачань, сповільнюється торгівля, зростають витрати на оборону та безпеку. Отже, конфлікти стали визначальним чинником трансформації глобальної економіки, який потребує переосмислення моделей міжнародної співпраці та стійкого розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Наукова література, на яку спирається дослідження, дозволяє простежити багатовимірний характер економічного впливу сучасних конфліктів, починаючи від фінансових ринків та завершуючи трансформацією глобальних ланцюгів постачання й інституційних механізмів управління світовою економікою. Дослідження Т. Hamza і співавторів [4], а також U T. S.-C., Y. Lin і Y. Wang [5] переконливо демонструють, що війна в Україні генерує системні фінансові турбуленції через посилення волатильності ринків, що підтверджує тезу про те, що конфлікти перестали бути локальними шоками та перетворилися на глобальні макроекономічні ризики. У цьому ж напрямку робота G. Sedrakyan [6] показує, що санкційні режими мають структурний вплив на економіки країн із перехідною моделлю розвитку, тим самим пояснюючи, чому торговельна політика дедалі частіше використовується як інструмент геополітичного тиску, що прямо корелює з процесами гео економічної фрагментації, описаними у статті.

Паралельно дослідження Y.-T. Zhang, M.-Y. Li та W.-X. Zhou [7] засвідчує, що російсько-українська війна змінює конфігурацію глобальних

агропродовольчих торговельних мереж, що надає емпіричне підґрунтя для висновків про продовольчу вразливість світу та необхідність диверсифікації джерел постачання. У площині ланцюгів постачання роботи d'Artis Kanec [8], Ł. Bednarski та співавторів [9], а також С. López і колег [10] формують узгоджений науковий наратив про перехід від моделі максимальної ефективності до моделі мінімізації ризиків, що безпосередньо підтримує авторську ідею «розумної диверсифікації» логістичних мереж у нашій статті.

Водночас дослідження М. Lyzun, К. Vitálišová і К. Borseková [11] конкретизує ці процеси на прикладі трансформації торговельних потоків між Україною та ЄС в умовах війни, що дозволяє прив'язати загальні тенденції до реального регіонального кейсу.

У працях вітчизняних науковців, зокрема Федик М. В., здійснено ґрунтовний аналіз процесів економічної інтеграції та міжнародного співробітництва в умовах глобалізації. Авторка обґрунтовує, що сучасна міжнародна інтеграція зазнає суттєвих викликів, пов'язаних із посиленням дезінтеграційних тенденцій у провідних економіках світу, що здатні спричинити загострення масштабних торговельних конфліктів і ослаблення ефективності багатосторонніх регуляторних механізмів [20].

У сукупності ці джерела створюють цілісне аналітичне підґрунтя для дослідження: вони пояснюють, як конфлікти трансформують фінанси, торгівлю, інвестиції, логістику, енергетику та інституційну архітектуру світової економіки, і водночас обґрунтовують необхідність переходу від реактивних заходів до системної стратегії адаптації глобального розвитку до умов хронічної геополітичної нестабільності.

У наявних дослідженнях окремо аналізують вплив конфліктів на торгівлю, фінансові ринки, санкції або ланцюги постачання, але бракує цілісного бачення того, як ці процеси взаємопов'язані та разом змінюють структуру світової економіки в умовах геоекономічної фрагментації. Проведене дослідження заповнює цю прогалину, поєднуючи різні канали впливу конфліктів в єдину рамку аналізу.

Метою дослідження є виявлення того, як сучасні конфлікти впливають на економіку світу, зокрема на міжнародну торгівлю, інвестиції, ланцюги постачання та структуру глобального економічного співробітництва, а також визначення можливих стратегій подолання їхніх наслідків.

Методологія дослідження. У дослідженні застосовано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема структурно-функціональний підхід, порівняльний аналіз, аналіз статистичних даних і прогнозування. Методологічну основу становить вивчення актуальних публікацій, офіційних звітів міжнародних економічних організацій (UNCTAD, IMF, World Bank, WTO, Eurostat, IEP) і провідних дослідницьких центрів. Аналіз охоплює дані за період 2020–2026 років та спрямований на оцінку прямих і непрямих економічних наслідків конфліктів.

Результати дослідження. Період після пандемії позначився відновленням міжнародної торгівлі, однак це відновлення має суперечливий характер, оскільки супроводжується відчутним уповільненням її динаміки. За даними Світового банку, у 2024 р. частка світової торгівлі у світовому ВВП залишалася близькою до історичних максимумів (приблизно 21 % випуску), проте приріст обсягів експорту й імпорту склав лише 0,2 %, що є найнижчим показником за півстоліття поза межами глобальних рецесій [12]. На цьому тлі підприємства продовжують орієнтуватися на глобальні ринки: частка міжнародних злиттів і поглинань утримується на рівні близько 30 % від загальної кількості угод, а вартість проектів прямих інвестицій відновилася та перевищує середні показники минулого десятиліття [13]. Таким чином, глобалізація формально залишається високою, проте її вигоди розподіляються дедалі більш асиметрично, оскільки значна частина світового ринку зосереджена в руках обмеженого кола країн.

Загальне уповільнення лібералізації світової торгівлі дедалі виразніше супроводжується посиленням протекціоністських тенденцій. Починаючи з 2020 р., держави запровадили близько 18 тис. дискримінаційних торговельних заходів, а технічні регуляції та санітарні норми нині охоплюють майже дві третини світового товарообігу [14]. У цих умовах торговельна політика все частіше набуває ознак геополітичного інструменту. Загострення відносин між США і Китаєм, а також повномасштабна агресія Росії проти України спричинили розрив усталених ланцюгів постачання, різке скорочення двосторонньої торгівлі та перерозподіл потоків на користь інших регіонів. Показовим є приклад торгівлі між ЄС і Росією, обсяги якої зменшилися приблизно на 85 % за чотири роки після початку повномасштабного вторгнення, що змусило обидві сторони шукати альтернативні ринки збуту й постачання [15].

Геоекономічна фрагментація супроводжується значними економічними втратами. За оцінками Міжнародного валютного фонду, у разі розбиття світу на два ворожі торговельні блоки світовий ВВП зменшився б приблизно на 2,3 %, що еквівалентно обсягу економіки Франції [16]. Особливо уразливими є держави, що розвиваються: вони ризикують втратити понад 4 % ВВП, тоді як розвинені країни – 2–3 %. У разі раптового розриву глобальних зв'язків втрати можуть сягнути 7 % світового ВВП [16]. Ці оцінки демонструють, що економічні витрати фрагментації співмірні з наслідками глобальних рецесій, але на відміну від тимчасових криз вони мають тривалий характер.

Аналіз економічних витрат конфліктів виходить за межі традиційних торговельних показників та включає витрати на військові потреби, безпеку, правоохоронні органи і втрати від знищення капіталу. Згідно з даними Global Peace Index 2025, у 2024 р. економічний вплив насильства становив 19,97 трлн дол. США (у цінах за паритетом купівельної спроможності) [3]. Це еквівалентно 11,6 %

світового ВВП або 2 455 дол. на людину. Витрати зросли на 3,8 % порівняно з попереднім роком через зростання військових витрат і втрати ВВП унаслідок конфліктів. Найбільшу частку витрат (45 %) становили військові видатки (9 трлн дол.), 29 % припало на внутрішню безпеку (5,7 трлн дол.), 8 % – на приватну охорону, 6 % – на боротьбу з убивствами. Порівняно з 2008 р. загальний вплив насильства зріс на 12,8 % [3]. Сильно зросли витрати у Східній Європі та Центральній Азії (на 37 %), що пов'язано з агресією Росії, війною в Україні та зростанням військових видатків у регіоні [3].

Наведені дані в сукупності засвідчують, що сучасний етап розвитку світової економіки характеризується системною перебудовою логіки глобального розвитку під тиском конфліктів. З одного боку, формальні показники інтегрованості: частка торгівлі у світовому ВВП, активність транснаціонального капіталу, відновлення прямих інвестицій створюють враження збереження високого рівня глобалізації. Однак це радше «тонка» або крихка глобалізація: вона тримається на інерції ринків і корпоративних стратегій, але дедалі більше втрачає свою універсальність й інклюзивність. Уповільнення динаміки торгівлі, навіть за збереження її високої частки у ВВП, свідчить не про стабільність, а про вичерпання попередньої моделі зростання, заснованої на безперешкодній лібералізації.

Паралельно з цим наростає протекціоністський поворот, який має не тимчасовий, а інституційний характер. Масове запровадження дискримінаційних заходів і розширення сфери дії технічних і санітарних регуляцій означає, що бар'єри в торгівлі стають нормою. Це змінює саму природу міжнародної економічної взаємодії: замість універсальних правил дедалі більше домінують селективні, політично мотивовані обмеження. Торговельна політика дедалі відвертіше виконує функцію геополітичного важеля, що особливо виразно проявляється у протистоянні США та Китаю і в санкційному режимі щодо Росії.

Оцінки МВФ щодо потенційних втрат ВВП у разі блокової фрагментації підкреслюють, що нинішні тенденції мають не лише політичні, а й глибокі економічні наслідки. Важливо, що ці втрати розподіляються нерівномірно: країни, що розвиваються, виявляються системно більш уразливими, що поглиблює глобальні нерівності та ставить під сумнів саму ідею «розвитку для всіх» у межах сучасної світової системи. Це дозволяє критично поставити питання: чи не сприяє сучасна модель глобалізації відтворенню соціально-економічної нерівності замість її подолання?

Розширення аналізу до економічної «ціни насильства» через дані Global Peace Index зміщує фокус із вузько торговельного виміру на більш широкий – структурний вплив конфліктів на світовий розвиток. Вражаючи масштаби витрат на насильство свідчать, що сучасний світ фактично фінансує власну нестабільність: величезні ресурси, які могли б бути спрямовані на інновації, освіту, охорону здоров'я чи

кліматичну трансформацію, поглинаються військовими та безпековими потребами. Особливо показовим є зростання цих витрат у Східній Європі та Центральній Азії, що демонструє, як регіональні конфлікти створюють довготривалі макроекономічні деформації далеко за межами безпосередніх зон бойових дій.

Ураховуючи масштаб та тривалість економічних втрат, спричинених конфліктами, постає потреба у виробленні стратегій їхнього подолання. Подальший виклад зосереджується на системному аналізі стратегій економічної стабілізації та можливих векторів трансформації міжнародного економічного порядку.

У відповідь на деглобалізаційні тренди експерти пропонують концепцію «ре-глобалізації» [9], тобто переорієнтації глобальної інтеграції на більш інклюзивні, стійкі та справедливі засади. Звіт Світової організації торгівлі за 2023 р. підкреслює, що надмірна роздробленість залишить країни біднішими і менш інноваційними, а оновлення глобальної співпраці може стати набагато привабливішою альтернативою [17].

Стикаючись із хвилею політичної поляризації, торговельного націоналізму і фрагментації світового ринку, дедалі більше економістів і міжнародних інституцій починають говорити не про відкат глобалізації, а про її переформатування. Так, з'являється ідея «ре-глобалізації» як спроба переосмислити глобальну інтеграцію в нових умовах. У центрі цієї моделі має бути баланс між відкритістю і безпекою, між зростанням і соціальною справедливістю. Мова йде про відновлення довіри до спільних правил, перш за все в межах багатосторонньої торговельної системи. Реформування таких механізмів, як система вирішення спорів у СОТ, стає необхідним не для збереження статусу-кво, а для того, щоб міжнародна торгівля залишалася передбачуваною та керованою в епоху численних шоків (від кліматичних до геополітичних). Без цих засад глобальна система ризикує втратити керованість, а на її місце прийдуть хаотичні змагання за ресурси та доступ до ринків. Паралельно з глобальним рівнем, дедалі більшу вагу набирають регіональні формати співпраці, які демонструють більшу гнучку динаміку й адаптивність.

Поруч із багатосторонніми зусиллями важливу роль відіграють регіональні угоди нового покоління. В Азійсько-Тихоокеанському регіоні діють мега-регіональні угоди – RCEP (найбільша у світі угода про вільну торгівлю між 15 країнами Азії та Тихоокеанського регіону (включно з Китаєм, Японією, Південною Кореєю та АСЕАН)) і СРТРР (угода між 11 країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону, яка охоплює розширені правила торгівлі, інвестицій та цифрової економіки) [18]. Розширення СРТРР, приєднання нових членів (наприклад, Великобританії у 2023 р.) і можливе долучення інших країн (Індонезії, України, Уругваю) демонструють готовність держав поглиблювати співпрацю. Однак важливо, щоб ці угоди залишалися відкритими для інших

і доповнювали багатосторонню систему, а не перетворювалися на закриті блоки.

Залежність світової економіки від лінійних і вузьких логістичних маршрутів стала очевидною слабкістю, яка в умовах збройних конфліктів перетворюється на системну вразливість. Криза в Червоному морі, що паралізувала судноплавство через Суецький канал, стала лише одним із прикладів того, як локальна дестабілізація швидко набуває глобальних масштабів. Оскільки тисячі контейнерів, які не дісталися пунктів призначення вчасно, стали не просто затриманими товарами – вони вивели з ладу виробничі цикли в десятках країн.

В умовах таких загроз багато компаній змушені переглядати саму логіку перебудови ланцюгів постачання. Сьогодні пріоритетом стає не максимальна ефективність за найнижчою ціною, а спроможність системи витримати неочікувані збої. Проте спроба повної релокації виробництва або надмірна ставка на внутрішні ресурси призводить до інших проблем від втрати доступу до спеціалізованих технологій до зростання витрат і втрати гнучкості в умовах попиту, який постійно змінюється. Тож сучасні підходи зміщуються в бік так званої «розумної диверсифікації»: ідеться не про відмову від глобалізації, а про її переосмислення. Бізнес не відмовляється від міжнародної кооперації, але вже не концентрується на одній країні чи регіоні, натомість створює мережі постачальників у різних частинах світу, мінімізуючи ризики блокування одного напрямку. Так, виробничі потоки все частіше орієнтуються не лише на Азію, а й на Північну Африку, Латинську Америку, Центральну Європу. Завдання держав в цьому сенсі полягає у створенні умов для такої диверсифікації: інвестувати у порти, залізничні вузли, митну інфраструктуру, укладати угоди про спрощення транскордонної логістики. У підсумку формується нова модель – адаптація до нової реальності, де стійкість означає здатність швидко переключитися, перебудувати маршрути й уникнути повного паралічу системи.

Ще одним шляхом зменшення вразливості є прискорення переходу до зеленої енергетики і сталого сільського господарства. Війна в Україні довела, що залежність від традиційних джерел енергії робить країни заручниками геополітики. Введення Європейським Союзом Механізму вуглецевого коригування на кордоні (СВАМ) у 2023 р. свідчить про готовність багатьох країн використовувати торговельні механізми для боротьби зі зміною клімату. СВАМ охоплює 4,7 % імпорту ЄС і може розширитися до додаткових 2,5 %; перші оцінки показують, що такий механізм зменшить імпорт менш ніж на 1 % і не суттєво вплине на ВВП партнерів [19]. Однак сама ідея стимулює країни впроваджувати власні схеми ціноутворення на вуглець і переорієнтовувати виробництво і низьковуглецеві технології. З іншого

боку, для країн, що розвиваються, необхідно забезпечити доступ до фінансів і технологій, щоб перехід до зеленої енергетики не поглибив нерівність.

У продовольчій сфері варто інвестувати у стійкі аграрні системи, зменшувати залежність від імпорту окремих культур та підтримувати відкриті торговельні відносини. Досвід пандемії та війни в Україні показав, що заборони експорту зерна і добрив лише посилюють дефіцит. Глобальні угоди про забезпечення продовольчої безпеки можуть включати механізми спільного використання резервів, прозорі графіки експорту та інвестування у зрощення та нові технології, що дозволить пом'якшити наслідки кліматичних шоків і конфліктів.

Отже, економічний вплив конфліктів на сучасний світ величезний та різнобарвний. Війни та геополітичні суперечності спричиняють прямі втрати для національних економік, руйнують інфраструктуру, зменшують інвестиції, породжують гуманітарні кризи та порушують глобальні ланцюги постачання. Зростаючий протекціонізм і геоекономічна фрагментація загрожують перетворити тимчасові шоки на довгострокову стагнацію; сценарії поділу світу на блоки можуть знизити глобальний ВВП на 2–7 %. Однак є і позитивні імпульси: багатосторонні та регіональні ініціативи (RCEP, CPTPP, AfCFTA), які спрямовані на зміцнення торгівлі та вказують на готовність країн співпрацювати.

Висновки. Конфлікт – це не лише витрати, а й викривлення економічних сигналів. В умовах постійної загрози насильства країни змінюють структуру бюджетних пріоритетів, спрямовуючи кошти не в продуктивні інвестиції, а в оборонні та захисні сектори. Це створює довгострокову деформацію потенціалу зрощення, зменшує інноваційну динаміку та відсуває розвиток людського капіталу на другий план.

Геоекономічна роздробленість, яку стимулюють конфлікти, не лише ускладнює торгівлю, а й унеможливує формування глобального консенсусу щодо майбутнього. Фінансові ринки, інституційні механізми, стандарти сталого розвитку – все частіше починають функціонувати в умовах паралельних норм, що створює «шари глобалізації», де одна група країн розвивається за одними правилами, а інша – за зовсім іншими. Відтак руйнується сам принцип універсальності глобального порядку.

Зрештою, справжній виклик полягає не в самому факті існування конфліктів, а в здатності світової економіки адаптуватися до їхньої хронічної присутності. Йдеться про пошук таких механізмів кооперації, які б не заперечували наявну фрагментацію, але вбудовувалися в неї, зберігаючи функціональність глобальних процесів попри політичну поляризацію. На наш погляд, саме в цьому – ключ до економічної стійкості майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Offeringa M., McGinley C. How do Red Sea disruptions affect global supply chains. *Hermes Investment Insights*. 25 Jan. 2024. URL: <https://www.hermes-investment.com/uk/en/institutions/insights/alternatives/how-do-red-sea-disruptions-affect-global-supply-chains/> (дата звернення: 10.01.2026)
2. United Nations Conference on Trade and Development. Global Trade Update (January 2026): Top trends redefining global trade in 2026 : UNCTAD/DITC/INF/2025/11. Geneva and New York. 15 Jan. 2026. 22 p. URL: <https://unctad.org/publication/global-trade-update-january-2026-top-trends-redefining-global-trade-2026> (дата звернення: 10.01.2026)
3. Institute for Economics & Peace. Global Peace Index 2025. London: Institute for Economics & Peace. 2025. 136 p. URL: <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2025/06/Global-Peace-Index-2025-> (дата звернення: 10.01.2026)
4. Hamza T., Ben Haj Hamida H., Mili M., Sami M. High inflation during Russia–Ukraine war and financial market interaction: Evidence from C-Vine Copula and SETAR models. *Research in International Business and Finance*. 2024. Vol. 70. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2024.102384> (дата звернення: 10.01.2026)
5. U T. S.-C., Lin Y., Wang Y. The impact of the Russia–Ukraine war on volatility spillovers. *International Review of Financial Analysis*. 2024. Vol. 93. Art. 103194. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2024.103194> (дата звернення: 10.01.2026)
6. Sedrakyan G. S. Ukraine war-induced sanctions against Russia: Consequences on transition economies. *Journal of Policy Modeling*. 2022. Vol. 44, iss. 5. P. 863–885. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jpolmod.2022.08.003> (дата звернення: 10.01.2026)
7. Zhang Y.-T., Li M.-Y., Zhou W.-X. Impact of the Russia-Ukraine Conflict on International Staple Agrifood Trade Networks. *Foods*. 2024. Vol. 13, no. 13. DOI: <https://doi.org/10.3390/foods13132134> (дата звернення: 10.01.2026)
8. Kancs d'Artis. Uncertainty of supply chains: Risk and ambiguity. *The World Economy*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.1111/twec.13534> (дата звернення: 10.01.2026)
9. Bednarski Ł., Subramanian N., Roscoe S., Blome C. Geopolitical rivalry over strategically important industries: understanding the effects on global supply chain design. *The International Journal of Logistics Management*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.1080/09537287.2025.2570203> (дата звернення: 10.01.2026)
10. López C., Morales-Contreras M. F., Langella I. M., Alonso-Monge J. Modeling supply chain disruptions due to geopolitical reasons: A systematic literature review. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*. 2025. Vol. 202. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tre.2025.104290> (дата звернення: 10.01.2026)
11. Lyzun M., Vitálišová K., Borseková K. Transformation of trade flows between the EU and Ukraine in the conditions of increasing security risks. *Journal of European Economy*. 2024. Vol. 23, no. 2 (89). DOI: <https://doi.org/10.35774/jee2024.02.289> (дата звернення: 10.01.2026)
12. Eurostat. World trade in goods and services – an overview. Eurostat Statistics Explained. 2024. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=World_trade_in_goods_and_services_-_an_overview (дата звернення: 10.01.2026)
13. United Nations Conference on Trade and Development. World Investment Report 2025: Chapter 1 – International investment trends. Geneva and New York: United Nations Conference on Trade and Development, 2025. 76 p. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2025_ch01_en.pdf (дата звернення: 10.01.2026)
14. United Nations Conference on Trade and Development. Global Trade Update (January 2026): Top Trends Redefining Global Trade in 2026: UNCTAD/DITC/INF/2025/11. Geneva and New York: United Nations Conference on Trade and Development, 15 Jan. 2026. 22 p. (UNCTAD Global Trade Update Series). URL: https://unctad.org/system/files/official-document/ditcinf2025d11_en.pdf (дата звернення: 10.01.2026)
15. The Sofia Globe staff. EU imports from Russia dropped 85% between Q1 2022 and Q4 2024. The Sofia Globe. 24 Feb. 2025. URL: <https://sofiaglobe.com/2025/02/24/eu-imports-from-russia-dropped-85-between-q1-2022-and-q4-2024/> (дата звернення: 10.01.2026)
16. International Monetary Fund. The High Cost of Global Economic Fragmentation. 2023. URL: <https://www.imf.org/en/blogs/articles/2023/08/28/the-high-cost-of-global-economic-fragmentation> (дата звернення: 10.01.2026)
17. World Trade Organization. World Trade Report 2023: Re-globalization for a secure, inclusive and sustainable future. Geneva: World Trade Organization, 2023. 154 p. URL: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtr23_e.htm (дата звернення: 10.01.2026)
18. Asia-Pacific Economic Cooperation. RCEP information page. APEC Research. URL: <https://research.apec.org/rcep/> (дата звернення: 10.01.2026)
19. International Institute for Sustainable Development. EU Carbon Border Adjustment Mechanism: Bigger trade implications. IISD Explainers. 1 Aug. 2023. URL: <https://www.iisd.org/articles/explainer/eu-carbon-border-adjustment-mechanism-bigger-trade-implications> (дата звернення: 10.01.2026)
20. Федик М. В. Економічна інтеграція та співпраця в умовах глобалізації. *Публічне управління та політика*. 2025. 1 (5). С. 21–28. DOI: <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.1.03> (дата звернення: 10.01.2026)

References:

1. Offeringa M., McGinley C. (2024). How do Red Sea disruptions affect global supply chains. *Hermes Investment Insights*, 25 Jan. 2024. Available at: <https://www.hermes-investment.com/uk/en/institutions/insights/alternatives/how-do-red-sea-disruptions-affect-global-supply-chains/> (accessed January 10, 2026)

2. United Nations Conference on Trade and Development (2026). Global Trade Update (January 2026): Top trends redefining global trade in 2026: UNCTAD/DITC/INF/2025/11. Geneva and New York: UNCTAD. 22 p. Available at: <https://unctad.org/publication/global-trade-update-january-2026-top-trends-redefining-global-trade-2026> (accessed January 10, 2026)
3. Institute for Economics & Peace (2025). Global Peace Index 2025. London: Institute for Economics & Peace. 136 p. Available at: <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2025/06/Global-Peace-Index-2025-> (accessed January 10, 2026)
4. Hamza T., Ben Haj Hamida H., Mili M., Sami M. (2024). High inflation during Russia–Ukraine war and financial market interaction: Evidence from C-Vine Copula and SETAR models. *Research in International Business and Finance*, vol. 70. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2024.102384> (accessed January 10, 2026)
5. U T. S.-C., Lin Y., Wang Y. (2024). The impact of the Russia–Ukraine war on volatility spillovers. *International Review of Financial Analysis*, vol. 93, art. 103194. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2024.103194> (accessed January 10, 2026)
6. Sedrakyan G. S. (2022). Ukraine war-induced sanctions against Russia: Consequences on transition economies. *Journal of Policy Modeling*, vol. 44, is. 5, pp. 863–885. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jpplmod.2022.08.003> (accessed January 10, 2026)
7. Zhang Y.-T., Li M.-Y., Zhou W.-X. (2024). Impact of the Russia-Ukraine Conflict on International Staple Agrifood Trade Networks. *Foods*, vol. 13, no. 13. DOI: <https://doi.org/10.3390/foods13132134> (accessed January 10, 2026)
8. Kancs d'Artis (2023). Uncertainty of supply chains: Risk and ambiguity. *The World Economy*. DOI: <https://doi.org/10.1111/twec.13534> (accessed January 10, 2026)
9. Bednarski Ł., Subramanian N., Roscoe S., Blome C. (2025). Geopolitical rivalry over strategically important industries: understanding the effects on global supply chain design. *The International Journal of Logistics Management*. DOI: <https://doi.org/10.1080/09537287.2025.2570203> (accessed January 10, 2026)
10. López C., Morales-Contreras M. F., Langella I. M., Alonso-Monge J. (2025). Modeling supply chain disruptions due to geopolitical reasons: A systematic literature review. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, vol. 202. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tre.2025.104290> (accessed January 10, 2026)
11. Lyzun M., Vitálišová K., Borseková K. (2024). Transformation of trade flows between the EU and Ukraine in the conditions of increasing security risks. *Journal of European Economy*, vol. 23, no. 2 (89). DOI: <https://doi.org/10.35774/jee2024.02.289> (accessed January 10, 2026)
12. Eurostat (2024). World trade in goods and services – an overview. Eurostat Statistics Explained. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=World_trade_in_goods_and_services_-_an_overview (accessed January 10, 2026)
13. United Nations Conference on Trade and Development (2025). World Investment Report 2025: Chapter 1 – International investment trends. Geneva and New York: UNCTAD. 76 p. Available at: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2025_ch01_en.pdf (accessed January 10, 2026)
14. United Nations Conference on Trade and Development (2026). Global Trade Update (January 2026): Top Trends Redefining Global Trade in 2026: UNCTAD/DITC/INF/2025/11. Geneva and New York: UNCTAD. 22 p. (UNCTAD Global Trade Update Series). Available at: https://unctad.org/system/files/official-document/ditcinf2025d11_en.pdf (accessed January 10, 2026)
15. The Sofia Globe staff (2025). EU imports from Russia dropped 85% between Q1 2022 and Q4 2024. *The Sofia Globe*, 24 Feb. 2025. Available at: <https://sofiaglobe.com/2025/02/24/eu-imports-from-russia-dropped-85-between-q1-2022-and-q4-2024/> (accessed January 10, 2026)
16. International Monetary Fund (2023). The High Cost of Global Economic Fragmentation. Available at: <https://www.imf.org/en/blogs/articles/2023/08/28/the-high-cost-of-global-economic-fragmentation> (accessed January 10, 2026)
17. World Trade Organization (2023). World Trade Report 2023: Re-globalization for a secure, inclusive and sustainable future. Geneva: WTO. 154 p. Available at: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtr23_e.htm (accessed January 10, 2026)
18. Asia-Pacific Economic Cooperation (n.d.). RCEP information page. *APEC Research*. URL: <https://research.apec.org/rcep/> (accessed January 10, 2026)
19. International Institute for Sustainable Development (2023). EU Carbon Border Adjustment Mechanism: Bigger trade implications. *IISD Explainers*, 1 Aug. 2023. Available at: <https://www.iisd.org/articles/explainer/eu-carbon-border-adjustment-mechanism-bigger-trade-implications> (accessed January 10, 2026)
20. Fedyk, M. (2025). Economichna integracia ta spivpracia v umovax globalizatsii. [Economic integration and cooperation in the context of globalization] *Publichne upravlinia ta polituka*, 1(5), pp. 21–28. DOI: <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.1.03> (accessed January 10, 2026)

ECONOMIC IMPACT OF CONFLICT ON THE DEVELOPMENT OF THE MODERN WORLD

Summary. The aim of the study is to systematically identify and explain how contemporary conflicts (primarily the Russian-Ukrainian war, US-China geopolitical competition, and crises in key logistics hubs) are transforming the global economy through channels of international trade, investment, supply chains, energy, food security, and global governance institutions, and to outline possible strategies for adapting to the conditions of geoeconomic fragmentation. A structural-functional approach, comparative analysis, synthesis of scientific sources, and analysis of official statistics and analytical reports from UNCTAD, IMF, WTO, Eurostat, World Bank, and Institute for Economics & Peace were applied. The study covers the period 2020–2026, combining quantitative data (trade dynamics, FDI, GDP loss estimates, violence costs) with qualitative policy analysis (sanctions, protectionism, CBAM, RCEP, CPTPP, re-globalization). The study substantiates that the current transformation of the world economy under the influence of conflicts is not temporary, but structural in nature and forms a new model of global interaction, in which security considerations increasingly prevail over the purely economic logic of efficiency. It is found that the slowdown in globalization is accompanied by the institutionalization of protectionism: trade barriers have ceased to be a situational response to crises and have become a permanent element of the economic policy of states, changing the rules of the game for international business. It is proven that geopolitical conflicts no longer simply disrupt individual supply chains, but systematically change the spatial configuration of world trade, forcing countries and companies to restructure routes, partnerships and logistics strategies. The study allowed us to conceptually rethink the economic “price of violence”: conflicts affect not only through direct destruction or military spending, but through the long-term deformation of economic incentives, investment flows and institutions of trust. It is shown that climate and trade instruments (in particular CBAM) perform a dual function: on the one hand, they do not cause a sharp reduction in trade, on the other hand, they gradually change the structure of production and investment in favor of low-carbon technologies. The study allowed to form an integrated strategy for adapting the world economy to the conditions of chronic conflicts, which combines managed re-globalization, the development of mega-regional agreements, “smart” diversification of supply chains and an accelerated transition to a low-carbon economy. The results are useful for government authorities and international organizations in the formation of trade, sanctions, energy and logistics policies; for business – in strategic risk management and restructuring of supply chains; for think tanks and scientists – as an integrated framework for analyzing the interaction of trade, security, investment and climate policy in conditions of geo-economic fragmentation.

Keywords: international trade, war, sanctions, globalization, protectionism, supply chains, geopolitics, security, energy, regional integration, re-globalization.

Дата надходження статті: 26.02.2026

Дата прийняття статті: 19.03.2026

Дата публікації статті: 02.04.2026